

05-30/372-91

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-33 (ilk inceleme)
Karar Sayısı : 05-30/372-91
Karar Tarihi : 5.5.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler :Tuncay SONGÖR, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN.

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, Zeynep GÖÇER

C. ŞİKAYET EDEN: - (.....)

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILANLAR:

- Ankara Kahveciler Odası
GMK Bulvarı 45/6 Maltepe / Ankara
- Salon Cumhuriyet (Abbas SARIKAYA)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Murat (Tahir AYDIN)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Saydam (Battal AKKAYA)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Uludağ (M.Nuri POLAT)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Canlar (Hasan HÜSEYİN)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Başkent (Zeki YILMAZ)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Stad (Kaplan YAPAR)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara
- Salon Demirbilek (Kamber DEMİRBİLEK)
Tuzluçayır Mah. Mamak/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Ankara Kahveciler Odası yönetim kurulu üyeleri ile Salon Cumhuriyet, Salon Murat, Salon Saydam, Salon Uludağ, Salon Canlar, Salon Başkent, Salon Stad ve Salon Demirbilek kahve-kıraathane işletmecilerinin anlaşarak çay fiyatlarını belirledikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Kurum kayıtlarına 7.3.2005 tarih ve 1456 sayı ile intikal eden başvuruda özetle; Ankara Kahveciler Odası'nın bazı kahve-kıraathane sahipleri ile anlaşarak çay fiyatlarını belirlemesinin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Rekabet Kurumu kayıtlarına 7.3.2005 tarih ve 1456 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 14.4.2005, 2005-3-33/İİ-05-ÜG sayılı ilk inceleme raporu 29.4.2005 tarih, REK.0.07.00.00/71 sayılı Başkanlık önergesi ile 05-29 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ancak yapılan oylama sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 51. maddesinde öngörülen karar yeter sayısının oluşmadığı anlaşıldığından, anılan maddenin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemin izlenmesine karar verilmiştir. Söz konusu dosya, Kurul'un 05-30 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayet başvurusuna konu iddialar hakkında, mevcut bulguların ciddi nitelikte bulunması nedeniyle Ankara Kahveciler Odası ile Salon Cumhuriyet, Salon Murat, Salon Saydam, Salon Uludağ, Salon Canlar, Salon Başkent, Salon Stad ve Salon Demirbilek teşebbüsleri hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasının uygun olacağı ifade edilmektedir.

İ. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Başvuru ekinde yer verilen, şikayet konusu anlaşma Ankara Kahveciler Odası'nın fiyatını belirlediği, internet kafe, kahvehane ve çay ocaklarında bardakta satışa sunulan çay fiyatlarına ilişkindir. Söz konusu işletmelerde satışa sunulan içecekleri sıcak ve soğuk içecekler olmak üzere iki ana gruba ayırmak mümkündür. Genel olarak, sıcak içeceklerle soğuk içecekler birbirinin ikamesi değildir. Çay; kahve, neskafe, oralet benzeri ürünlerle birlikte sıcak içecekler grubunda yer almaktadır. Anlaşmanın kahvehaneler ve kıraathanelerde satışa sunulan bardak çay fiyatını belirlemeye yönelik olduğu göz önüne alındığında; tüketicisi gözünde çayın diğer sıcak içeceklerle göre ikamesi son derece düşük düzeydedir. Bu itibarla ilgili ürün pazarı, olarak sıcak içecekler grubunun alt pazarında yer alan internet kafe, kahvehane ve çay ocakları gibi işletmelerde "bardak veya fincanda satışa sunulan demleme veya poşet çay" olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Ankara Kahveciler Odası Ankara ilindeki internet kafe, kahvehane ve çay ocaklarının bağlı bulunduğu bir meslek odasıdır. Şikayete konu anlaşma ise Mamak ilçesine bağlı Tuzluçayır mahallesindeki kiraathanelere yönelik olarak yapılmıştır. Ayrıca ilgili ürün sadece satışa sunulduğu mekanda tüketilebilir bir ürün olup herhangi bir şekilde farklı bölgelere dağıtımı mümkün değildir. Benzer şekilde ürünün niteliği gereği ilgili ürünün fiyatındaki farklılıklar sadece yakın çevresindeki mekanlar arasında bir tercih unsuru oluşturabilir. Bu verilerden hareketle Ankara ilinin bir üst pazar olduğu coğrafyada "Mamak ilçesi Tuzluçayır mahallesi sınırları" ilgili coğrafi pazar olarak belirlenmiştir.

I. 2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Ankara Kahveciler Odası yönetim kurulu üyeleri ile bazı kahve-kıraathane sahipleri anlaşarak çay fiyatlarını 40 YKR olarak belirlemiş ve imzaladıkları centilmenlik sözleşmesi adında bir tutanak ile de bu anlaşmaya uymayanlara Ankara Kahveciler Odası tarafından cezai işlem uygulanacağı belirtilmiştir. Şikayet sahibi (.....), çeşitli baskılara rağmen bu tutanağı imzalamadığını belirtmiştir. 3.3.2005 tarihli şikayete konu TUTANAK'ta aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"Tuzluçayır mahallesinde yapılan kahveciler arası dayanışma toplantısında tarifelerle birlikte uyulması konusunda centilmenlik anlaşmasına karar verilmiştir. Alınan karar gereği 7.3.2005 tarihi sabahtan itibaren çayın fiyatının 400.000 TL (40YKR) olarak belirlenip satılacaktır. Bu anlaşmaya uymayanlar şimdiden Ankara Kahveciler Odasının yönlendireceği cezai işlemleri kabul ve taahüt ederler."

Söz konusu tutanak Ankara Kahveciler Odası Başkan Vekili Necati Ulukan, Ankara Kahveciler Odası Yönetim Kurulu Üyesi Özer Alemdar, Salon Cumhuriyet adına Abbas Sarıkaya, Salon Murat adına Tahir Aydın, Salon Saydam adına Battal Akkaya, Salon Uludağ adına M.Nuri Polat, Salon Canlar adına Hasan Hüseyin, Salon Başkent adına Zeki Yılmaz, Salon Stad adına Kaplan Yapar ve Salon Demirbilek adına Kamber Demirbilek tarafından imzalanmıştır.

Söz konusu anlaşmada Başkan Vekili ve Yönetim Kurulu üyesi vasıtasıyla sözleşmeye taraf olan ve sözleşmede belirtilen esaslara uymayanlara yönelik yaptırımı yerine getirecek olan Ankara Kahveciler Odası; 507 sayılı Kanun'a göre kurulmuş olan kamu kurumu niteliğini haiz tüzel kişiliğe sahip bir meslek kuruluşudur. 507 sayılı Kanun'un 125. maddesinde ise bu Kanun'a tabi esnaf ve sanatkarlarca üretilen mal ve hizmetlerin ücret tarifelerinin, bağlı buldukları odalarca hazırlanacağı ve mensubu oldukları birlik başkanlar kurulunda onaylandıktan sonra yürürlüğe gireceği belirtilerek, gerektiğinde Başkanlar Kurulu'nun bu yetkisini Birlik Yönetim Kurulu'na devredebileceği hükme bağlanmıştır. Bu hükümden de anlaşıldığı üzere fiyat tarifelerini hazırlama yetkisi kahveci odalarındadır. Ancak "Esnaf ve Sanatkarlarca

05-30/372-91

Üretilen Mal ve Hizmetlerin Ücretlerinin Düzenlenmesi Hakkında Yönetmelik'in 4. maddesi gereği Kahveci Odaları tarafından hazırlanıp Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlar Kurulu'nca onaylanan tarifede yer alan fiyatlar azami hadleri göstermektedir.

Ankara Kahveciler Odası'na ait internet sayfasından anlaşıldığı üzere; Ankara Kahveciler Odası, en son 23.2.2004 tarihinde internet kafe ve çay salonlarındaki içecek, yiyecek ve internet tarifelerini hazırlamış ve bu tarifeler Ankara Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Yönetim Kurulu'nun 27.2.2004 tarih ve 2004/22 sayılı kararı ile onaylanmış ve yürürlüğe girmiştir. Bu tarife göre çay fiyatları; Sal-1.Sınıf'ta 65 YKR, İnternet Kafe'de 1 YTL, 2-3.Sınıf'ta 50 YKR ve Çay Ocağında 40 YKR'dir.

Yukarıda bahsedilen 3.3.2005 tarihli tutanaktan anlaşıldığı üzere 8 kahvehane sahibi, Ankara Kahveciler Odası Başkan Vekili ve Yönetim Kurulu üyesinin önderliğinde çay fiyatlarını 40 YKR olarak tespit etmişlerdir. Bu şekilde bir eylemin 4054 sayılı Kanun'a aykırılık oluşturabileceğinden hareketle, şikayet konusu uygulamalara ne şekilde son vereceklerine yönelik olarak Ankara Kahveciler Odası'na yazılı görüş bildirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; şikayet konusu uygulamalara ne şekilde son vereceklerine yönelik olarak Ankara Kahveciler Odası'na yazılı görüş bildirilmesine

OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(05.05.2005 tarihli ve 05-30/372-91 sayılı Kurul Kararı)

Ankara Kahveciler Odası Başkan Vekili ve bir Yönetim Kurulu Üyesinin önderliğinde bazı kahve-kıraathane işletmecileri çay fiyatlarını belirlemek amacıyla centilmenlik anlaşması imzalamış ve anlaşmaya uyulmaması halinde yaptırım uygulanacağı hususunu karara bağlamışlardır. Bu anlaşma, hepsi tarafından imzalanmış, tereddüt doğurmayan bir belge niteliğinde olup, Bilgi Notu ekinde sunulmuştur. Raportörler, Kanun'un 40 ıncı maddesi uyarınca ön araştırma açılmasını önermiştir.

4054 sayılı Kanun'un 4 üncü maddesine açıkça aykırı bu eylemin ayrıntılı ele alarak soruşturma açılıp açılmamasını tespit amacıyla bir ön araştırma yapılması gerekirken, çoğunluk oyuyla hiçbir gerekçe gösterilmeksizin Ankara Kahveciler Odasına, şikayet konusu uygulamalara ne şekilde son vereceklerine yönelik görüş bildirilmesi yönünde karar alınmıştır.

Mevzuata aykırı ve Kurulun istikrarlı uygulamalarına ters düşen bu karara katılmıyoruz.

Murat GENCER
Kurul Üyesi

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi